

350-a OBLJETNICA TEOLOŠKOG FAKULTETA U BUDIMPEŠTI

Ivan GOLUB, Zagreb

Katolička teološka akademija „Pázmány Péter” u Budimpešti, kao zakoniti nastavljatelj Teološkog fakulteta Sveučilišta što ga je prije 350 godina utemeljio primas Ugarske, nadbiskup Ostrogon Pázmány Péter, proslavila je 2. listopada 1985. godine 350. obljetnicu svog postajanja. Proslavi su prisustvovali dekani Teoloških fakulteta iz Beča, Graza, Bratislave, Erfurta, Krakova. Iz Zagreba sam prisustvovao ja kao izaslanik Katoličkog bogoslovnog fakulteta.

Svečanost je započela pontifikalnom misom u 10 sati u crkvi Sveučilišta u Budimpešti. Misi je predsjedao kardinal László Lékai, primas Ugarske, nadbiskup ostrogonski i veliki kancelar Katoličke teološke akademije. Prisustvovali su svi biskupi Mađarske. Propovijedao je József Bánk, nadbiskup Váca, nekadašnji dekan i profesor Fakulteta slavljenika. Dok je kardinal Lékai u uvodnoj besjedi sve pozdravio latinski, biskup Bánk je držao propovijed na mađarskom (od koje nisam razumio ništa osim čestog „Magyarország” i pri kraju jednog „Jezus Krisztus”). Na jednoj strani sjedili su biskupi s križevima na prsima, a na drugoj dekani s dekanskim lancima o vratu.

Ono što nas se sviju dojmilo bilo je što je misa svetkovana na način kakav je više-manje bio u vrijeme koje se ovim slavljem spominjalo. Misa je, uz izuzetak čitanja i oracija, bila na latinskom. Schola cantorum je pjevala koral, uz izuzetak dvaju pučkih popijevaka za vrijeme pričesti. Električna nije sjala, plamtjele su samo voštanice. Orgulje se nisu čule, a koraci povorke na kamenom podu dočaravali su čar tišine. Kad je zvonce najavilo točno u 10 sati početak obreda, moj susjed, dekan, stao se iščuđavati što se ne pale električna svjetla i okretati se da vidi ima li crkva uopće orgulje. Kardinal Lékai se primaknuo i našoj klupi: koračao je polako; ispod bijelih, bujnih obrva pogledavao je ljude i dijelio blagoslov znakom križa (na koji sam, čini mi se, samo ja odgovorio križajući se). Jednako otkucavajući korake na kamenom podu crkve povorka je poslije mise ostavila svetište. A čovjek je imao osjećaj da ga je Habakuk preko ovako znalački upričenog bogoslužja prenio u vrijeme koje se svečanim činom spominje.

Točno u podne u palači Mađarske akademije znanosti (Budapest I, Országház u. 30) održana je svečana sjednica. Najprije je zbor crkve Naše Gospe iz Budavára otpjevao drevnu pozdravnu pjesmu pod ravnanjem Lászla Tardya. Potom je dekan Teološkog fakulteta „Pázmány Péter” održao pozdravno slovo, u kojem je naslovio i Katolički bo-

goslovni fakultet u Zagrebu. Kada je spomenuti zbor otpjevao himnu Petra Pázmánya od Lajosa Bárdosa, prisutne je pozdravio na talijanskom s unkcijom španjolskog izgovora mons. Javierre Ortas Antonio M., naslovni nadbiskup, tajnik Kongregacije za kršćanski odgoj u Vatikanu, ističući značenje kulture za razgovor sa suvremenim svijetom. Skup je pozdravio i akademik József Fülöp. Izveden je i recital Pázmányovih tekstova „O gloriosa” i „Dostojanstvo čovjeka” u interpretaciji Ferenca Bözsönya. József Török, profesor Teološkog fakulteta u Budimpešti, održao je predavanje o Pázmányovoj koncepciji povijesti, popraćeno izuzetno dugim pljeskom. Dekan András Szennay je potom zaključio sjednicu. Svi su stali na noge i otpjevali nacionalnu himnu.

Nakon svečane sjednice u istoj je palači priređeno primanje za uzvanike. Kardinal Léka mi pri pozdravljanju reče kako su slavili 1100. obljetnicu sv. Metoda u vesprimskoj biskupiji, gdje da je bio Koceljev dvor, i kako zbog podudarnosti termina nije mogao doći na slavlje Metodove obljetnice u Đakovo. Pozanimah se za književnu ostavštinu njegova dalekog predšasnika G. Lippaia, Križanićeva pokrovitelja i prijatelja.

Nisam htio otići iz Budimpešte dok se ne pomolim na grobu mađarskog povjesničara Ferenca Galle, profesora istog Teološkog fakulteta koji slavi svoju 350-u obljetnicu, pisca znamenitih studija i objavljiivača arhivske građe koja se tiče i naše crkvene povijesti, čijim sam se savjetom, poticajem i istraživanjem i sam obogatio. Grobovi profesora – tako i njegov – nalaze se u kripti sveučilišne crkve. Na njegovu grobu stoji: Ferenc Galla 1888–1977, apostolski prelat, sveučilišni profesor.